

Accountantsverslag

Gemeente Eersel

Eindhoven

9 juni 2022

Aanbiedingsbrief

Gemeente Eersel
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 12
5520 AA Eersel

Eindhoven, 9 juni 2022

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2021**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2021 van gemeente Eersel.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2021 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij april 2022 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2021.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de afdeling financiën. Tevens is dit verslag toegelicht in de raadvergadering op 21 juni 2022.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Eersel voor de voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 09-06-2022

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Manager

ValidSigned by H.A.C.M. Vissers RA MSc
on 09-06-2022

© 2022 Crowe Foederer B.V.

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2021

    1. Begrotingsrechtmatigheid 11
    2. Grondexploitaties – algemeen 12
    3. Voorziening 14
    4. Jeugdhulp en Wmo 16
    5. Overige bevindingen 17

4. Overige aspecten 18

5. Bijlages

    1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa 20

Totaal aantal pagina's: 22

© 2022 Crowe Foederer B.V.

1. Management samenvatting

Ons oordeel: goedkeurende verklaring

Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2021 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn tevens in alle van materieel zijnde aspecten **rechtmatig tot stand gekomen** en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het vastgestelde normenkader.
Onderwerp	**Geen bevindingen**	**Wel bevindingen**	**Anders**	**Toelichting**
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**
SISA bijlage				Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2021. Op grond hiervan melden wij dat **geen fouten en/of onzekerheden** zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

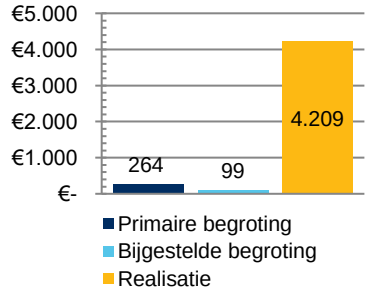
Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2021.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

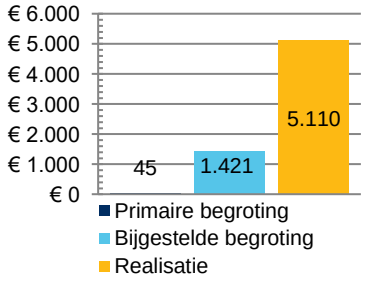
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2021

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

De **primaire begroting** startte met een saldo van baten en lasten van € 264.000. Ook na dotatie aan de reserves was er sprake van een positief resultaat van € 45.000. De begroting na wijziging is gedurende het jaar positief bijgesteld.

Het **resultaat vóór mutatie reserves** is € 4,1 mln hoger dan de bijgestelde begroting. De belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Voordelen grondexploitaties + € 2.235.000
- Niet bestede middelen coronabudget + € 586.000
- Lagere overhead en apparaatskosten + € 560.000 (met name op vertraging op projecten)
- Hogere algemene uitkering + € 258.000
- Diverse overige voordelen + € 466.000

Hierbij valt op dat het werkelijke resultaat veel hoger is dan verwacht bij de 2e bestuursrapportage. Een en ander heeft te maken met een aantal incidentele posten en het feit dat veel projecten in 2021 vertraging hebben opgelopen. Voor dit laatste wordt aan de raad gevraagd om de middelen over te hevelen naar 2022. Wij adviseren om het ambitieniveau en de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd goed op elkaar af te stemmen.

Vanuit het Rijk is een hogere bijdrage ontvangen van € 809.000 voor Corona gerelateerde meerkosten. De aan Corona toegerekende hogere lasten en gederfde inkomsten bedragen circa € 446.000. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld om € 586.000 over te hevelen naar 2022. In het jaarverslag is een uiteenzetting opgenomen van de corona gerelateerde posten.

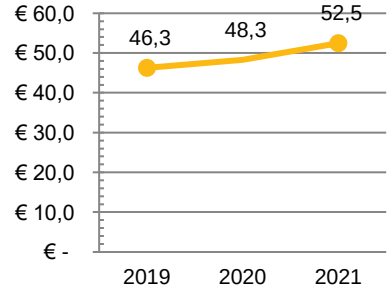
Het resultaat bestaat voor € 3,6 mln uit incidenteel geoormerkte baten en lasten. De jaarrekening laat op de structurele taken een positief resultaat zien. Alle afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn geclassificeerd als (per saldo) eenmalige voordelen. Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

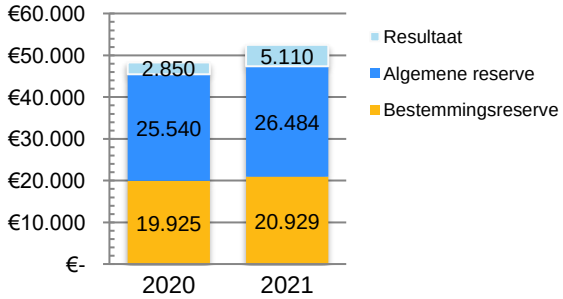
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2021

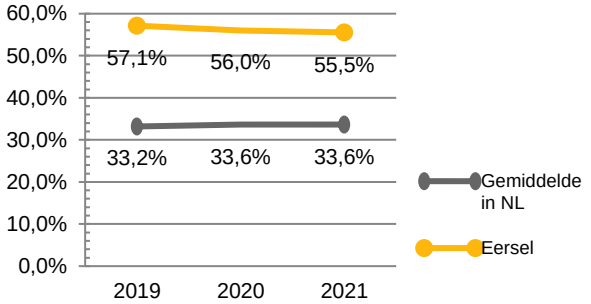
Eigen vermogen in € mln

Opbouw eigen vermogen in €k

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 4,2 mln als gevolg van het gerealiseerde resultaat voor bestemming en bedraagt € 52,5 mln eind 2021. Het eigen vermogen bestaat voor € 20,9 mln uit bestemmingsreserves en voor € 26,5 mln uit algemene reserves (voor resultaat-bestemming 2021). In 2021 zijn diverse bestemmingsreserves opgeheven. Desondanks merken wij dat uw gemeente nog steeds beschikt over een relatief groot aantal reserves. Wij adviseren jaarlijks het nut en de benodigde hoogte van deze reserves te heroverwegen.

De **solvabiliteit** is met 55,5% gezond, ligt in lijn met vorig jaar en is hoger dan het landelijk gemiddelde. Uw gemeente beschikt eind 2021 over een bedrag van € 30 mln aan liquide middelen.

Op basis van de analyse die is opgenomen in de paragraaf is het **weerstandsvermogen** van de gemeente ruim voldoende om de risico's (€ 3,6 mln) af te dekken met vrij besteedbare algemene reserve (€ 12,8 mln). De belangrijkste risico's schuilen ons inziens in de stijgende (bouw)kosten voor toekomstig te realiseren projecten, zoals het gemeenschapshuis Steensel (€ 2,5 mln) de aanleg van diverse wegen en fietspaden (circa € 3 mln). Wij adviseren deze projecten te monitoren en over de risico's te rapporteren. Op basis van de winstverwachting op de lopende en de toekomstige grondexploitaties zal het vermogen van uw gemeente de komende jaren verder toenemen.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

<table>
<tr><th>Onderwerp</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie</td><td>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2021 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.
<table>
<tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr>
<tr><td>Fouten</td><td>1% van de gerealiseerde lasten incl. dotatie reserves</td><td>€ 48.162.238</td><td>€ 481.600</td></tr>
<tr><td>Onzekerheden</td><td>3% van de gerealiseerde lasten incl. dotatie reserves</td><td>€ 48.162.238</td><td>€ 1.444.800</td></tr>
<tr><td>Rapporteringstolerantie</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 50.000</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Controleverschillen</td><td>In de jaarrekening 2021 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Omdat het totaal aan fouten onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel. Hieronder opgenomen het overzicht van ‘niet gecorrigeerde afwijkingen’ boven de rapportage tolerantie van € 50.000.
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>Getrouwheid / Rechtmatigheid</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr>
<tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 169.000</td><td>3.4</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td></td><td>-</td><td>-</td><td>€ 169.000</td><td>-</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

© 2022 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Optimalisatie financiële verantwoording	Ten aanzien van de financiële verantwoording (begroting, bestuursrapportages en jaarrekening) merken wij op dat deze niet altijd optimaal inzicht verschaft in de exploitatie van de gemeente vóór en na mutatie van reserves. Het geniet vanuit financieel perspectief de voorkeur om per programma een duidelijker onderscheid te maken in afwijkingen in de realisatie ten opzichte van de begroting op de categorie lasten, de categorie baten en de categorie stortingen & onttrekkingen uit reserves. Wij denken dat dit de leesbaarheid van uw jaarverslag en jaarrekening ten goede komt.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en **schattingen en veronderstellingen** maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: - De waardering van de grondexploitaties, - De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor wethouderspensioenen en groot onderhoud gebouwen en wegen - De financiële verwerking van uitkomsten van lopende juridische procedures. - De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: - GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 4,3 mln - GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 4,0 mln Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2021 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. In dit geval wijzen wij u erop dat de GRSK geen eigen weerstandvermogen aanhoudt en een aanspraak zal doen bij uw gemeente voor toekomstige risico's en verliezen. Het aandeel in het negatieve resultaat 2021 van de GRSK ad € 45.000 is niet binnen de jaarrekening van Eersel verwerkt. Wij hebben geadviseerd deze resultaten in komende jaren te verwerken zodra voorzienbaar. Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij tot slot op dat in komende jaren nog enkele grote winstuitkeringen worden verwacht. Deze worden pas verwerkt nadat hierover een bestuursbesluit is genomen.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

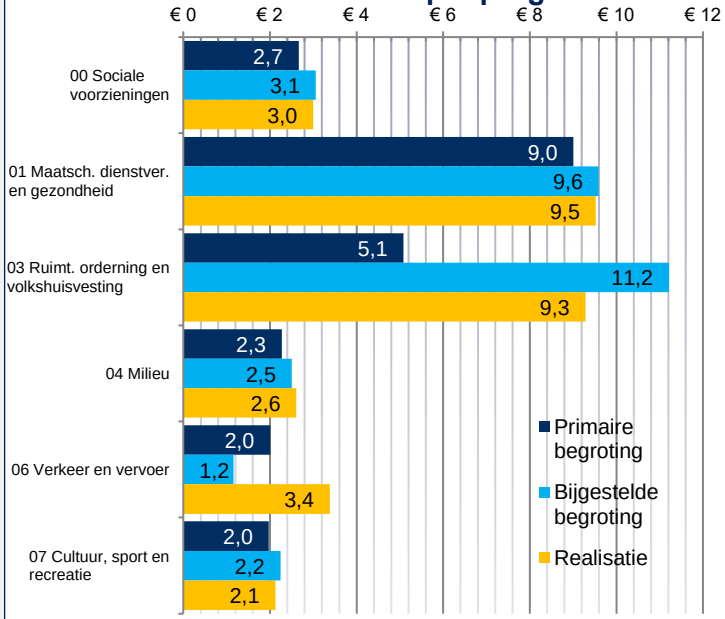
Onderwerp	Toelichting
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op de invulling van de verbijzonderde interne controle functie met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht voor is.
SiSa-bijlage	De **SiSa-bijlage** en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichten tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

3.1 Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid		
Algemeen	Bevinding	

Lasten incl. dotaties reserves per programma € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen groter dan de rapporteringstolerantie van lasten ten opzichte van de geraamde begroting. Hiernaast laten wij de programma's met een lastentotaal vanaf € 2 mln zien.

Binnen programma 4 is de totale overschrijding € 109.000 vanwege de dotatie aan de voorziening rioolheffing binnen het gesloten circuit van de egalisatievoorzieningen.

De overschrijding op programma 6 (€ 2,2 mln) hangt samen met de reservemutatie van de egalisatiereserve bruto methode afschrijvingen en is per saldo budgetneutraal.

Op basis van bovenstaande zijn we er vanuit gegaan dat er geen begrotingsoverschrijding in oordeel betrokken. Het voorstel aan de raad is om de genoemde overschrijdingen te autoriseren bij de vaststelling van de jaarrekening.

Ten aanzien van de investeringen hebben wij vastgesteld dat geen kredietoverschrijdingen zijn die meetellen in ons oordeel.

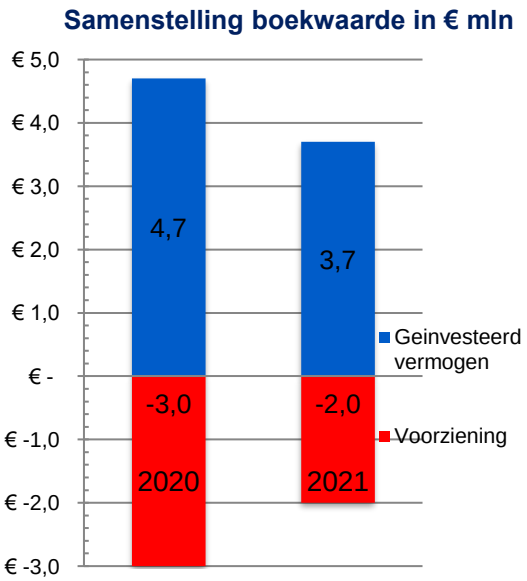
© 2022 Crowe Foederer B.V.

3.2 Grondexploitaties – algemeen

Grondexploitaties - algemeen

Grond-exploitaties

Bevinding

De geïnvesteerd vermogen van de gronden in exploitatie is in 2021 afgenomen van € 4,7 mln naar € 3,7 mln. De **voorziening** voor verwachte verliezen op grondexploitaties bedraagt € 2,0 mln en ziet toe op de projecten Koemeersdijk (€ 1,5 mln) en Steensel-Noord (€ 0,5 mln). In 2021 is het project Dorpshart Knegsel afgesloten en de reeds bestaande voorziening van € 743.000 aangewend. De grootste mutaties in 2021 betreffen:

- Kosten + € 1.138.000
- Verkopen -/- € 3.337.000
- Tussentijdse winstneming + € 1.940.000
- Terugname verliesvoorziening + € 295.000 (met name Koemeersdijk)
- Afsluiten Dorpshart Knegsel -/- € 712.000

Door de voortgang in de tijd en de gerealiseerde verkopen is het risicoprofiel van de huidige exploitaties verder afgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat de tussentijds genomen winst in overeenstemming met de verslaggevingsregels (middels de zogenoemde POC methode) is bepaald. Dit resultaat is verrekend in de reserve grondexploitaties. De reserve grondexploitaties bedraagt eind 2021 € 3,0 mln en dient ter dekking van de ingeschatte risico's (€ 1,1 mln). In de jaarrekening wordt voorgesteld om het overschot in deze reserve van € 2,4 mln af te romen naar de algemene reserves conform de geldende systematiek.

Wij hebben de doorrekeningen van de grondexploitaties uitvoerig gecontroleerd en stemmen in met de gehanteerde uitgangspunten en waardering.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

3.2 Grondexploitaties – algemeen (vervolg)

Grondexploitaties – specifiek complexen	Bevinding
Grondexploitatie **Meerheide III**	Het geïnvesteerd vermogen in de exploitatie **Meerheide III** is gedurende het boekjaar toegenomen van -/- € 266.000 naar € 194.000. Op dit project is in 2021 € 1,6 mln tussentijdse winst genomen. Het verwachte eindresultaat vermeerderd in 2021 met € 5,5 mln door het toevoegen van de tweede fase middels het raadsbesluit van 20 april 2021 aan de exploitatie. De verkopen verlopen voorspoedig en het project wordt naar verwachting in 2024 afgesloten. Er dient nog voor € 5,7 miljoen aan verkopen gerealiseerd te worden, waarvan momenteel reeds alles in optie is. Gezien de nog te nemen winst in de toekomst van € 4,3 mln is dit project weinig risicovol.
Grondexploitatie **Koemeersdijk**	Het geïnvesteerd vermogen in de exploitatie **Koemeersdijk** bedraag ultimo boekjaar € 2,2 mln. Het eindresultaat is in 2021 naar boven bijgesteld met € 437.000 door het toevoegen van de tweede fase aan de exploitatie middels het raadsbesluit van 20 april 2021. Daarmee is € 383.000 van de voorziening vrijgevallen. Op dit project moet nog voor € 3,0 mln aan kosten worden gemaakt en is voor € 1,5 mln aan verkopen geraamd. De risico's op dit project schuilen met name in (1) nog te realiseren verkopen en (2) mogelijke toekomstige kosten- en rentestijgingen. Wij hebben deze exploitatie gecontroleerd en stemmen in met de getroffen voorziening.
Grondexploitatie **Duizel Noord**	Het geïnvesteerd vermogen in de exploitatie **Duizel Noord** bedraagt ultimo boekjaar € 1,1 mln en is afgenomen met € 1,1 mln. Deze afname wordt met name veroorzaakt door de verkopen van € 1,5 mln. In 2021 is er een winstname van € 270.000 gerealiseerd. De nog te maken kosten op dit project bedragen € 3,1 mln en de nog te realiseren opbrengsten € 6,2 mln. Middels marktselectie is er een overeenkomst met de ontwikkelende partij gesloten. Naar verwachting wordt het project in 2025 afgesloten. Op basis hiervan concluderen wij dat de tussentijdse winstneming juist berekend is. Gezien de nog te nemen winst in de toekomst van € 1,9 mln is dit project weinig risicovol.
Vennootschaps-belasting	Als gevolg van invoering van de vennootschapsbelastingplicht (hierna: VPB) voor overheidsinstanties per 1 januari 2016 is het exploiteren van grondexploitaties bij de gemeente aangemerkt als een VPB activiteit en dient bij positieve exploitaties vanaf 2016 belasting betaald te worden over de winst. Uw gemeente heeft een VSO afgesloten met de belastingdienst en de belastingdienst heeft tot en met 2017 belastingaanslagen opgelegd. Voor 2021 worden geen VPB lasten verwacht gebaseerd op de aangifte. Tot het moment de belastingdienst hierover een aanslag heeft opgelegd blijft de positie onzeker. De onzekerheden zitten met name in het toevoegen van de nieuwe fases.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Eersel heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2021 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2021 (plan)	Stand 31-12-2021 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen	2020-2029	€ 1.806.000	€ 2.368.000	€ 562.000
Onderhoud gebouwen	2021-2031	€ 774.000	€ 1.805.000	€ 1.061.000
Achterstallig onderhoud gebouwen	2021-2031	€ 133.000	€ 157.000	€ 24.000
Renovatie tennisbanen	2015-2033	€ 157.000	€ 347.000	€ 190.000
Openbare verlichting	2020-2059	€ 347.000	€ 546.000	€ 199.000

© 2022 Crowe Foederer B.V.

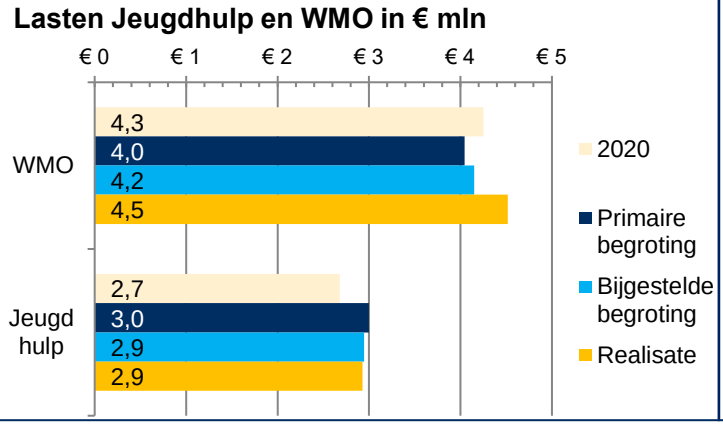
3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

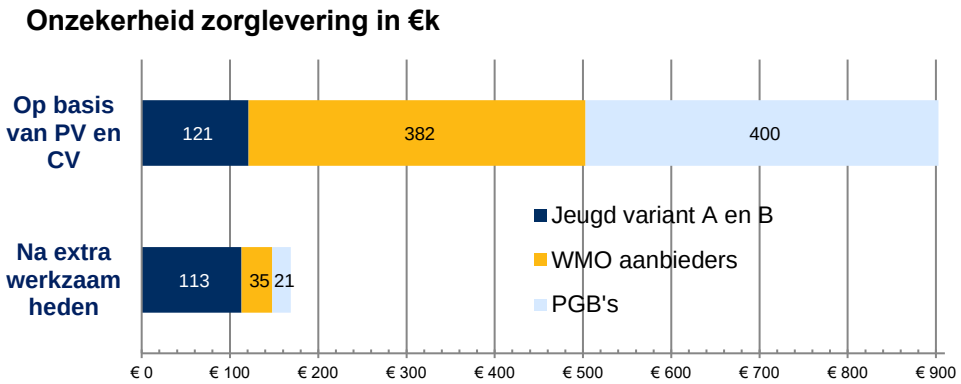
Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
	De meerjarige onderhoudsplannen voor gebouwen, wegen, tennisbanen waarop de voorzieningen zijn gebaseerd worden jaarlijks van een actualisatie voorzien, waarbij telkens een jaarschijf wordt toegevoegd aan de planning. Wij merken ten aanzien van de voorzieningen het volgende op: • Uw gemeente beschikt over een relatief groot aantal voorzieningen. Wij adviseren na te gaan in hoeverre al deze voorzieningen toezien op een verplichting of dat feitelijk sprake is van een vrij besteedbaar karakter (bijvoorbeeld voorziening degeneratievergoeding wegen). Daarnaast adviseren wij om een aantal voorzieningen financieel samen te voegen. • Op alle voorzieningen voor groot onderhoud is de stand ultimo 2021 hoger dan de ramingen in de oorspronkelijke plannen. Deze tendens is al enkele jaren zichtbaar. Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een MJOP (meerjarenonderhoudsplanning) realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen. Wij adviseren de onderhoudsplannen en de mate van realisatie kritisch tegen het licht te houden. In dit kader hebben wij begrepen dat het achterstallig onderhoud (met name binnen het gemeentehuis) op korte termijn zal plaatsvinden. • De onderhoudsplannen voor de tennisbanen worden niet jaarlijks geactualiseerd. Gezien het oorspronkelijke plan uit 2015 verwachten wij voor de jaarrekening van 2022 een geactualiseerd onderhoudsplan. • Op dit moment constateren wij – in algemene zin - sterk stijgende prijzen voor grondstoffen en materialen. Het prijspeil waarmee wordt gerekend in de plannen moet aansluiten bij de marktontwikkelingen.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

3.4 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2021

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De totale lasten voor Wmo nemen toe ten opzichte van vorig jaar. Hiermee was deels rekening gehouden in de bijgestelde begroting. Bij Jeugd nemen de lasten toe ten opzichte van 2020. Hiermee was reeds rekening gehouden in de begroting.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Eerselafhankelijk van de GRSK. De GRSK heeft hiertoe in april en mei 2022 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRSK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 169.000.

De verantwoording door de GRSK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 169.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle voor rechtmatigheid en getrouwheid.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

3.5 Overige bevindingen

TOZO	
	Bevinding
Financiële Impact	De TOZO-uitkering (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) liep tot uiterlijk 1 oktober 2021. Door uw gemeente is voor een bedrag van circa € 359.000 aan uitkeringen voor levensonderhoud en bedrijfskapitalen verstrekt. Deze uitkeringen worden in basis volledig door het Rijk gecompenseerd, waardoor de uitkeringen per saldo budgetneutraal zijn verwerkt in uw jaarrekening. Onder de overige schulden is een terugbetalingsverplichting opgenomen aan het ministerie van SZW van circa € 802.000 omdat de ontvangen voorschotten hoger zijn geweest dan de verstrekte uitkeringen.
M&O beleid	Uw gemeente heeft de uitvoering van deze regeling in mandaat uitbesteed aan Participatiebedrijf KempenPlus. Uw gemeente blijft daarbij zelf verantwoordelijk voor de rechtmatige verantwoording van deze gelden. Door KempenPlus is, voortbordurend op vorig jaar, een misbruik en oneigenlijk (M&O) analyse uitgevoerd als onderdeel van de interne controle. Deze analyse bevat naast de uitkeringslasten 2021 ook de afwikkeling en het eventuele herstel op de TOZO uitkeringen 2020. Wij hebben hiervan kennis genomen en daarnaast onze eigen controlewerkzaamheden verricht. Op basis hiervan constateren wij dat de verantwoording van de TOZO lasten in uw jaarrekening en in de SiSa bijlage vrij is van materiële fouten en onzekerheden.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het bestuur. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: - Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; - Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management. - Uitvoeren van een bankanalyse; hieruit zijn geen materiele fraude gevallen gesignaleerd Er zijn gedurende 2021 door ons **geen materiele fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft uw college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben geadviseerd om de frauderisicoanalyse te actualiseren en specifieke werkzaamheden op te zetten voor het voorkomen of detecteren van fraude. Door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn een tweetal notities uitgebracht die daarbij mogelijk behulpzaam kunnen zijn.
Claims en juridische procedures	Er zijn **geen andere belangrijke** (dreigende en niet gewaardeerde) **claims en/of juridische procedures** met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2021, anders dan toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen en de paragraaf weerstandsvermogen.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum** anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij wijzen u er in algemene zin op dat voortdurende aandacht voor cyberaanvallen geboden is. Helaas hebben wij in onze klantenkring diverse voorbeelden van bedrijven die ernstig zijn geraakt. Als kantoor hebben wij recent zelf een cyberaanval gehad. Het belang van preventieve maatregelen maar vooral ook van een gedegen voorbereiding in het geval uw organisatie wordt getroffen kan niet genoeg worden benadrukt. In het kader van onze controle hebben wij dit thema besproken met het management. Wij stellen vast dat dit binnen uw organisatie en bij SSC de Kempen veel aandacht heeft.
Onafhankelijkheid	**Wij zijn onafhankelijk** van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	-	0	n.v.t.
A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	-	0	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan de gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen affaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	-	0	n.v.t.
F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.

© 2022 Crowe Foederer B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	-	0	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	-	0	n.v.t.
L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	-	0	n.v.t.

Strekking controleverklaring	
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

© 2022 Crowe Foederer B.V.

Smart decisions. Lasting value.